AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2008. október 15.*

A T-405/05. sz. ügyben,

a **Powerserv Personalservice GmbH,** korábban: Manpower Personalservice GmbH (székhelye: Sankt Pölten [Ausztria], képviseli: B. Kuchar ügyvéd)

felperesnek

a **Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM),** képviseli: G. Schneider, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

a másik fél az OHIM fellebbezési tanácsa előtti eljárásban, beavatkozó az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban:

* Az eljárás nyelve: német.

a **Manpower Inc.** (székhelye: Milwaukee, Wisconsin [Amerikai Egyesült Államok], képviselik kezdetben: R. Moscona solicitor, később: R. Moscona és A. Bryson barrister, végül: M. Bryson és V. Marsland solicitor),

az OHIM negyedik fellebbezési tanácsa 2005. július 22-i (R 499/2004-4. sz. ügy), a 76059. sz. MANPOWER közösségi védjegy törlése iránti kérelemre vonatkozó határozatának a hatályon kívül helyezése iránt benyújtott keresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, F. Dehousse és D. Šváby (előadó) bírák,

hivatalvezető: K. Andová tanácsos,

tekintettel az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. november 14-én benyújtott keresetlevélre,

tekintettel az OHIM-nak az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2006. március 3-án benyújtott válaszbeadványára,

tekintettel a beavatkozónak az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2006. február 23-án benyújtott válaszbeadványára,

a 2007. december 11-i tárgyalást követően,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 1996. március 26-án a beavatkozó, a Manpower Inc. a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK módosított tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) alapján közösségi védjegybejelentési kérelmet nyújtott be a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalhoz (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM).

2 A lajstromoztatni kívánt védjegy a MANPOWER szómegjelölés volt.

3 A bejelentést a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 9., 16., 35., 41. és 42. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások vonatkozásában tették, az alábbi leírással:

– a 9. osztályba tartozó „audiokazetták; audiovizuális oktató készülékek; audio CD-k; videó CD-k; számítógépes szoftverek; számítógépes programok; magnetofonok; videoszalagok; videómagnók; a fent említett valamennyi áru alkotórészei”;

– a 16. osztályba tartozó „könyvek; nyomdaipari termékek; kézikönyvek; magazinok; kiadványok; fóliák; oktatási anyagok; tanítási anyagok; a fent említett valamennyi áru alkotórészei”;

– a 35. osztályba tartozó „állásközvetítő irodai szolgáltatás; ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások”;

– a 41. osztályba tartozó „konferenciák és szemináriumok szervezése és lebonyolítása; filmvetítők és tartozékainak a bérbeadása; videó-, audiofelvevők és mozifilmek bérbeadása; kiállítások szervezése; videó- és audioszalagok gyártása; az irodai, szakmai, vezetői és műszaki személyzet betanításával és értékelésével kapcsolatos nevelési, oktatási, tanítási és képzési szolgáltatások; a fenti szolgáltatásokra vonatkozó információs és tanácsadási szolgáltatások”;

– a 42. osztályba tartozó „szakmai és szakértői konzultációs szolgáltatások, személyiségtesztek, pszichológiai tesztek és karrier tanácsadás a személyzet értékelésének és pályaválasztási tanácsadásának területén; személyiség és pszichológiai teszttel kapcsolatos szolgáltatások; pályaválasztási tanácsadás; személyek értékelése a szakmai hozzáértés meghatározása céljából; szakmai pszichológiai teszttel kapcsolatos szolgáltatások; számítógépes szoftverek koncepciója és kidolgozása; konzultációs szolgáltatások a humánerőforrás értékelésének, fejlesztésének és igazgatásának a területén; ideiglenes szállásadás; a fenti szolgáltatásokhoz kapcsolódó tájékoztatási és tanácsadási szolgáltatások és jelentések készítése; beszerzési szolgáltatások”.

4 Az elbíráló kifogást emelt a bejelentett védjeggyel szemben, amelyet a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében leíró jellegűnek ítélt meg. A beavatkozó válaszul bizonyítékokat nyújtott be arra nézve, hogy a védjegy az Egyesült Királyságban és Németországban megkülönböztető képességet szerzett. Ennek következtében 2000. január 13-án engedélyezték a védjegy lajstromozását, és a 76 059. szám alatt meghirdették a *Közösségi Védjegyértesítő* 2000. február 28-i számában.

5 2000. október 27-én a felperes, a Powerserv Personalservice GmbH, korábban Manpower Personalservice GmbH, bár akkor még PDV Beteiligung GmbH-nak nevezték, a 40/94 rendelet 51. cikkének (1) bekezdése alapján törlés iránti kérelmet nyújtott be azzal az indokolással, hogy a beavatkozó védjegyét az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának és 7. cikke (3) bekezdésének a megsértésével lajstromozták, és hogy azon állításnak az alátámasztására benyújtott dokumentumok, miszerint a védjegy használat révén megkülönböztető képességet szerzett, nem igazolják ezt a tényt az Európai Közösség minden jelentős részében. A beavatkozó többek között a védjegye által szerzett megkülönböztető képességre vonatkozó további bizonyítékok benyújtásával válaszolt. A 2004. április 29-i határozattal az OHIM törlési osztálya elutasította a törlés iránti kérelmet (a továbbiakban: a törlési osztály határozata). E határozatot azzal indokolta, hogy mivel a „manpower” szó csak az angol nyelvben leíró jellegű, az Egyesült Királyságon és Írországon kívül azt a fogyasztók nem azonosítanák leíró jellegűként, és hogy e két ország tekintetében a védjegy jogosultja bizonyította, hogy az a használat révén megkülönböztető képességet szerzett. Ennek keretében a törlési osztály figyelembe vette a védjegy lajstromozását követő időszakból származó bizonyítékokat is.

6 Az OHIM negyedik fellebbezési tanácsa a felperes által a törlési osztály határozata ellen benyújtott fellebbezést a 2005. július 22-i határozatával (a továbbiakban: megtámadott határozat) elutasította. Abban a fellebbezési tanács többek között elsőként a beavatkozó védjegyének a leíró jellegével kapcsolatban azt állította, hogy a „manpower” szó az angolban leíró jellegű az állásközvetítő vagy ideiglenes munkavállalással foglalkozó irodai szolgáltatások esetében, mivel a humánerőforrás igazgatásában egy elterjedt kifejezésről van szó. A fellebbezési tanács szerint a védjegynek a Nizzai Megállapodás értelmében vett 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások többsége tekintetében is leíró jellege van, mivel e szó véleménye szerint érthető ezen áruk és e

szolgáltatások tartalmának a megjelöléseként, amennyiben azokat állásközvetítő irodai szolgáltatások keretében használják. E szó belekerült a német kereskedelmi nyelvbe is.

7 Másodszor a szóban forgó fogyasztókkal és a területtel kapcsolatban a fellebbezési tanács azt állította, hogy a „manpower" szó leíró jelentése a szóban forgó fogyasztók jelentős része, vagyis az Egyesült Királyságban, Írországban, Németországban, Ausztriában, Hollandiában, Svédországban, Dániában és Finnországban az ideiglenes munkavállalók esetleges munkaadója és az ilyen munkát végező személyek számára ismert. A fellebbezési tanács szerint az ideiglenes munkavállalással foglalkozó irodai szolgáltatások nem kizárólag a munkakereső személyeket célozzák meg, hanem a munkavállalót kereső munkaadókat is. Sőt, ez utóbbiak a szolgáltatásnyújtás fő igénybe vevői, mivel az üzleti forgalmukat a személyzet munkaszerződéséből származó jövedelem eredményezi. A fellebbezési tanács szerint a szóban forgó kifejezés nem kizárólag ezen egyesült királyságbeli és írországi – amely országokban az angol az anyanyelv – fogyasztók és a német nyelvű országok – ahol e szó szerepel a szótárokban – fogyasztói esetében leíró jellegű, hanem azon tagállamokban is, amelyekben az ügyfelek jelentős része kielégítő módon beszéli a kereskedelmi angol nyelvet. A fellebbezési tanács tapasztalata szerint az angol ilyen ismerete és használata különösen Svédországra, Dániára, Finnországra és Hollandiára jellemző. A fellebbezési tanács hangsúlyozta, hogy az angol a világszerte használt közös kereskedelmi nyelv, és számos nemzetközi társaság hivatalos munkanyelve is. A fellebbezési tanács úgy vélte, hogy a kisebb méretű országokban a kereskedelmi tanulmányokat folytató diákok a kurzusaik során számos angol nyelvű szöveggel találkoznak. Egyetemi tanulmányaik befejeztével a humánerőforrással foglalkozó osztályokra mennek dolgozni, vagy más pozíciókat foglalnak el az ideiglenes munkavállalók toborzásával foglalkozó társaságokban. A fellebbezési tanács azt állította, hogy számos bizonyítékot talált e feltételezés alátámasztására és felsorolta azokat. Ezenfelül az Európai Unió többi, még régebbi tagállamaival kapcsolatban a fellebbezési tanács azt állította, hogy a tapasztalat alapján az angol nyelv használata bizonyos ellenállásba ütközik. Ezért megállapította, hogy e többi tagállamban azok a személyek, akik számára a „manpower" szónak leíró jelentése lenne, nem minősülnek a szóban forgó közönség jelentős részének. A 40/94 rendelet 159a. cikkének (1) bekezdésével kapcsolatban a fellebbezési tanács azt állította, hogy az említett cikk (2) bekezdésére tekintettel nem köteles figyelembe venni az ott felsorolt új tagállamokat.

8 Harmadszor a beavatkozó védjegye által a bejelentésének időpontjában megszerzett megkülönböztető képességgel kapcsolatban a fellebbezési tanács azt állította, hogy az említett védjegy fent említett tagállamokban fennálló leíró jellege miatt a beavatkozónak a 40/94 rendelet 7. cikkének (3) bekezdésének megfelelően bizonyítania kellett volna a védjegyének a használata révén a Közösség e részében megszerzett megkülönböztető képességet. A fellebbezési tanács azt állította, hogy az Elsőfokú Bíróság a T-173/00. sz., KWS Saat kontra OHIM (narancssárga színárnyalat) ügyben 2002. október 9-én hozott ítélet (EBHT 2002., II-3843. o.) 24–27. pontjából kitűnik, hogy amennyiben egy védjegyet a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b)–d) pontja alapján nem tekintenek lajstromozhatónak, lajstromozásának céljából bizonyítani kell, hogy a védjegy használat révén megszerezte a megkülönböztető képességet a Közösség azon jelentős részében, amelyben a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b)–d) pontja alapján nem rendelkezett semmiféle megkülönböztető képességgel. Ennek következtében a megszerzett megkülönböztető képességet a Közösség azon részében kell megállapítani, amelyben valamely feltétlen kizáró ok oly módon áll fenn, hogy a fennmaradó részt nem lehet többé „jelentős" résznek tekinteni. A fellebbezési tanács megállapította, hogy a beavatkozó nem bizonyította, hogy védjegye a lajstromozás iránti kérelem benyújtásának időpontjában megszerezte a megkülönböztető képességet, mivel csak az Egyesült Királyságra és Németországra vonatkozóan nyújtott be bizonyítékokat. A fellebbezési tanács szerint e bizonyítékok nem elegendőek, mivel az a terület, amelyen a védjegyet leíró jellegűnek kell tekinteni, magában foglalja Ausztriát, Hollandiát, Dániát, Svédországot és Finnországot is.

9 Negyedszer a beavatkozó védjegye által a lajstromozást követően megszerzett megkülönböztető képességgel kapcsolatban a fellebbezési tanács megjegyezte, hogy a beavatkozó által benyújtott bizonyítékok arra engednek következtetni, hogy az említett védjegy a törlés iránti kérelem benyújtásának időpontjában a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése értelmében megszerezte a megkülönböztető képességet abban a nyolc tagállamban, amelyben a védjegyet leíró jellegűnek tekintik. A fellebbezési tanács úgy vélte, hogy a beavatkozó által benyújtott valamennyi bizonyíték elfogadható, mivel azokból a megjelölésnek a törlés iránti kérelem benyújtásának időpontjában fennálló megkülönböztető képességére lehet következtetni. A fellebbezési tanács úgy vélte, hogy nem köteles csak a lajstromozási eljárás alatt benyújtott bizonyítékokat figyelembe venni. Megállapította, hogy a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdésével összhangban a releváns kérdés az, hogy a védjegy a lajstromozását követően használat révén bármely időpontban megszerezte-e a megkülönböztető képességgel. E rendelkezés alkalmazása a fellebbezési tanács szerint egyébként nincs kizárva azon oknál fogva, hogy az kifejezetten nem említi a 40/94 rendelet 7. cikkének (3) bekezdését, amely rendelkezést a jelen ügyben tévesen értelmezték a lajstromozási eljárás keretében. A fellebbezési tanács ezután megjegyezte, hogy az a körülmény, hogy a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének alkalmazásával a jogosult annál korábbi elsőbbségi napot kíván megadni, mint amely egyébként lett volna, ha bejelentését akkor nyújtotta volna be, amikor a védjegy valóban megszerzett egy másodlagos jelentést,

nem meghatározó az említett rendelkezés értelmezése szempontjából. A fellebbezési tanács szerint e rendelkezés, amely kifejezetten megtiltja azon védjegy törlését, amely a lajtromozását követően megszerezte a megkülönböztető képességet, szükségszerűen elismeri, hogy valamely védjegynek lehet olyan elsőbbségi napja, amellyel nem rendelkezett volna, ha a lajstromozási eljárás helyesen zajlik le.

10 Ötödször a bizonyítékok értékelésével kapcsolatban a fellebbezési tanács megállapította, hogy a beavatkozó számos bizonyítékot nyújtott be a védjegyének az Unió legtöbb országában történő használatára vonatkozóan. A fellebbezési tanács megjegyezte, hogy tudatában van annak, hogy egyes bizonyítékok a védjegy törlése iránti kérelem benyújtását követő időpontból származnak. Azonban, mivel véleménye szerint a bizonyítékok elegendőek a törlés iránti kérelem benyújtásának az időpontjában a szóban forgó területen szerzett megkülönböztető képesség bizonyítására, megjegyezte, hogy nem kell határoznia arról a kérdésről, hogy a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének megfelelően szerzett megkülönböztető képesség értékelése szempontjából releváns időpont a törlés iránti kérelem időpontja vagy a törlési kérelemről szóló végleges határozat időpontja-e. Továbbá a törlés iránti kérelem időpontja utáni egyes bizonyítékok a fellebbezési tanács szerint valójában az ezen időpont előtti időszakot érintik. Véleménye szerint azonban a későbbi bizonyítékok néha lehetővé teszik a figyelembe vett időszak folyamán fennálló megkülönböztető képességre vonatkozó következtetések levonását. A fellebbezési tanács megjegyezte, hogy nem hagyta figyelmen kívül, hogy e bizonyítékok értékelését alaposan kell végezni. Ezenkívül a fellebbezési tanács megállapította, hogy figyelembe vette azt a tényt, hogy a beavatkozó egy világméretű társaság, amiből levonható az a következtetés, hogy tevékenysége részben ismert azokban az országokban is, amelyekben csak kevés irodával rendelkezik, vagy amelyekben nincs irodája. A fellebbezési tanács szerint e következtetést alátámasztja egy osztrák közvélemény-kutatás is, amely azt mutatta, hogy számos fogyasztó tudta, hogy a „manpower” szó egy nem osztrák társaság által használt védjegy. Ezt követően a fellebbezési tanács hangsúlyozta, hogy az Egyesült Királyság és Írország kivételével más országban nem az angol az anyanyelv, és hogy idegen nyelvből származó kifejezések, még ha az érintett fogyasztók többsége számára ismertek is, nem szükségszerűen ismertek mindenki számára. A fellebbezési tanács szerint e személyek esetében a „manpower” szó valószínűleg védjegynek tűnik. Ezt a következtetést megerősítette a németországi és osztrák fogyasztók körében végzett közvélemény-kutatás. A fellebbezési tanács szerint ezen elemeket különösen azon országokban kell figyelembe venni, amelyekben a bizonyítékok más országokkal ellentétben sokkal

gyengébbek. A fellebbezési tanács ezt követően megjegyezte, hogy nincs kötve sem a nemzeti védjegyek lajstromozásához, sem pedig a nemzeti bíróságok határozataihoz.

11 Végül a fellebbezési tanács a védjegynek a használat révén az Egyesült Királyságban, Írországban, Németországban, Ausztriában, Svédországban, Hollandiában, Finnországban és Dániában szerezett megkülönböztető képességére vonatkozó bizonyítékok értékelését követően arra a következtetésre jutott, hogy a beavatkozó ténylegesen bizonyította, hogy a védjegye az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások esetében egy másodlagos jelentéssel bír a Közösség azon részében, amelyben a védjegynek még nincs megkülönböztető képessége. A fellebbezési tanács szerint a beavatkozó védjegyét ezért a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése alapján nem lehet törölni. A fellebbezési tanács úgy vélte, hogy a megszerzett megkülönböztető képesség kiterjed a lajstromozott védjeggyel megjelölt valamennyi azon árura és szolgáltatásra, amelyek esetében a védjegy csak akkor lenne leíró jellegű, ha az ezen áruk és szolgáltatások tartalmára utal. E tekintetben a fellebbezési tanács mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a beavatkozó megállapította, hogy ezen árukat és szolgáltatásokat nagy számban alkalmazza az ideiglenes munkavállalók közvetítése keretében. Ezt követően a fellebbezési tanács megjegyezte, hogy mivel a „manpower” kifejezés másodlagos jelentéssel bír az ideiglenes munkavállalókkal kapcsolatos szolgáltatások esetében, az érintett fogyasztók úgy vélik, hogy például az e nevet viselő könyv vagy konferencia a beavatkozóra és annak szolgáltatásaira utal.

A felek kérelmei

12 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;

– törölje a beavatkozó védjegyét az által megjelölt valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében;

– másodlagosan helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot, amennyiben nem szolgáltattak bizonyítékot a beavatkozó védjegye használat révén megszerzett megkülönböztető képességre, és utalja vissza az ügyet a fellebbezési tanács elé;

– az OHIM-ot és a beavatkozót kötelezze a saját költségeiknek és a felperes jelen eljárásban felmerült költségeinek a viselésére;

– az OHIM-ot és a beavatkozót kötelezze a saját költségeiknek és a felperes OHIM előtti eljárásban felmerült költségeinek a viselésére.

13 Az OHIM azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

14 A beavatkozó azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– rendelje el a megtámadott határozatnak a válaszbeadványa értelmében történő módosítását;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A felperes ötödik kérelmének az elfogadhatóságról

15 Az ötödik kérelmében a felperes azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy az OHIM-ot és a beavatkozót kötelezze az OHIM előtti eljárásban felmerült költségeinek a viselésére annak meghatározása nélkül, hogy kizárólag a fellebbezési eljárás során a fellebbezési tanács előtt felmerült költségekre vagy a törlési eljárás során a törlési osztály előtt felmerült költségekre is gondol.

16 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási szabályzat 136. cikkének 2. §-a értelmében a „feleknél a fellebbezési tanács előtti eljárással kapcsolatban szükségszerűen felmerült költségeket, valamint a beadványoknak és egyéb iratoknak az eljárás nyelvére történő, a 131. cikk 4. §-ának második bekezdésében előírt fordításának költségeit megtéríthető költségeknek kell tekinteni". Ebből következően a törlési eljárásban felmerült költségeket nem lehet megtéríthető költségeknek tekinteni (lásd az Elsőfokú Bíróság T-160/02–T-162/02. sz., Naipes Heraclio Fournier kontra OHIM – France Cartes (Kardot, buzogány lovast és kard királyt ábrázoló kártyalap) egyesített ügyekben 2005. május 11-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-1643. o.] 22–24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.)

17 A felperes ötödik kérelmét tehát mint elfogadhatatlant el kell utasítani annyiban, amennyiben az a törlési osztály előtti törlési eljárás során felmerült költségeket is érinti.

Az ügy érdeméről

18 Ezen állításainak az alátámasztására a felperes a keresetlevelében három jogalapra hivatkozik. A felperes a tárgyalás során azonban lemondott a második jogalapjának a 40/94 rendelet 74. cikke (2) bekezdésének a megsértésére alapított második részéről,

valamint az említett rendelet 159a. cikkének a megsértésére alapított harmadik jogalapjáról. A felperes e nyilatkozatát felvették a tárgyalási jegyzőkönyvbe.

19 Következésképpen a felperes ettől kezdve csak két jogalapra hivatkozik. Az első jogalap a megtámadott határozatnak a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) és c) pontjának a megsértése miatt azzal az indokolással történő hatályon kívül helyezését érinti, hogy a beavatkozó védjegye nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, és leíró jellegű azon áruk és szolgáltatások tekintetében, amelyek vonatkozásában lajstromozták, az egész Közösségben, vagyis azon országokban is, amelyek esetében a fellebbezési tanács a megtámadott határozatban arra a következtetésre jutott, hogy az nem leíró jellegű.

20 A második jogalapot a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének és 74. cikke (1) bekezdésének a megsértése alapítja.

21 Ezenkívül a beavatkozó kérte az Elsőfokú Bíróságot, hogy rendelje el a megtámadott határozatnak a válaszbeadványa értelmében történő módosítását. A válaszbeadványának a szóban forgó részében a beavatkozó lényegében azzal érvel, hogy a fellebbezési tanács tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a „manpower” kifejezés a védjegyével megjelölt áruk és szolgáltatások tekintetében leíró jellegű az Egyesült Királyságban, Írországban, Hollandiában, Németországban, Ausztriában, Svédországban, Dániában és Finnországban.

22 Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a beavatkozónak a megtámadott határozat módosítására vonatkozó kérelmét független kérelemnek kell minősíteni.

23 A fellebbezési tanács ugyanis a megtámadott határozatot alkotó egyetlen jogi aktus formájában két intézkedést fogadott el, amelyből az egyik megállapítja, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt feltétlen kizáró okkal ellentétes a beavatkozó védjegyének a lajstromozása annak a fent említett nyolc országban fennálló leíró jellege miatt, a másik pedig elutasítja az ugyanennek a védjegynek

a törlése iránti kérelmet azzal az indokolással, hogy a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének értelmében a védjegy a lajstromozása után folytatott használata révén e nyolc országban megszerezte a megkülönböztető képességet (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-383/99. P. sz., Procter & Gamble kontra OHIM ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítéletének [EBHT 2001., I-6251. o.) 23. pontját).

24 Mivel a beavatkozó a megtámadott határozatnak a jelen keresettel vitatott második részével pernyertes lett, a beavatkozó az eljárási szabályzat 134. cikke 2. §-ának második bekezdése alapján jogosult független kérelmet és jogalapot előterjeszteni a megtámadott határozat első részének oly módon történő módosítása céljából, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontjával nem ellentétes a MANPOWER védjegyének a lajstromozása, mivel az nem leíró jellegű a fent említett nyolc ország egyikében sem (lásd ebben az értelemben a 23. pontban hivatkozott Procter & Gamble kontra OHIM ügyben hozott ítélet 26. pontját). Ha a beavatkozó e független kérelmét és az azt alátámasztó jogalapot elfogadják, a felperes keresetét el kell utasítani, anélkül hogy szükséges lenne megvizsgálni az ez utóbbi által előterjesztett második jogalapot, amely ez esetben hatástalan lenne.

25 Ilyen körülmények között az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy először együttesen meg kell vizsgálni a felperes első jogalapját és a beavatkozó által a megtámadott határozat módosítására vonatkozó kérelmének az alátámasztására előadott érvelést.

A kereset első jogalapjáról és a beavatkozónak a módosításra vonatkozó kérelméről

A felek érvei

26 A felperes először is azzal érvel, hogy az OHIM nem vette figyelembe azt a konkrét, tényleges és komoly szükségességet, hogy a „manpower" szót a gazdasági életben „bárki, valamint a versenytársak" is használhatják az állásközvetítő irodai szolgáltatások, az

ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások és a lajtromozással érintett valamennyi más áru és szolgáltatás esetében. A felperes szerint ezért a „manpower” szónak rendelkezésre kell állnia.

27 A felperes azzal érvel, hogy a közérdek azon a tényen alapul, hogy a „manpower” szó a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében nem csupán az angolban és a németben tisztán leíró jellegű, hanem más közösségi nyelvek többségében is, és hogy annak a mindennapi nyelv kifejezéseként és különösen a humánerőforrás területén használt szaknyelv kifejezéseként rendelkezésre kell állnia. Az interneten a „manpower” szó alatt a „munkaerő” többnyelvű nemzetközi megnevezését értik.

28 A felperes azt állítja, hogy – még ha csak az angolt és a németet is kell figyelembe venni – a „manpower” szó az egész Közösségben leíró jellegű. Azzal érvel, hogy az Európai Közösségek Bizottságának a közösségbeli idegennyelv-tudásra vonatkozó statisztikája alapján a szóban forgó személyek 32%-a beszél németül, és 47%-a beszél angolul.

29 Másodszor a felperes szerint a közérdek és a rendelkezésre állás követelménye azon a tényen alapul, hogy a „manpower” szó nem rendelkezik a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja érelmében vett megkülönböztető képességgel, mivel nem tudja megkülönböztetni egy meghatározott vállalkozás állásközvetítő irodai szolgáltatásait és ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatásait. Ezt a szót a munkaerőpiacon a „munkaerő” megnevezésére használják.

30 A felperes azt állítja, hogy egy jogilag érvényes védjegynek az egész Közösségben megkülönböztető képességgel kell rendelkeznie. A megtámadott határozatban a megkülönböztető képességet nem az egész Közösség szempontjából értékelték. A felperes azzal érvel, hogy elfogadhatatlan a legrégebbi tagállamok, mint Franciaország,

Olaszország, Spanyolország, Luxemburg, Belgium és Görögország nagy részét olyan államoknak tekinteni, amelyekben a közönség jelentős része nem beszél sem angolul, sem németül. A felperes azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság már jelezte, hogy bizonyított, hogy meghatározott számú német ajkú személyek ideiglenesen vagy akár tartósan már letelepedtek Spanyolországban.

31 A 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának állítólagos megsértésével kapcsolatban az OHIM azzal érvel, hogy a fellebbezési tanács megállapította, hogy a beavatkozó védjegyét csak a Közösség bizonyos részein észlelik leíró jellegűnek.

32 Így az OHIM szerint először a fellebbezési tanács úgy vélte, hogy a Közösség angol nyelvű régióiban a szót bárki megérti, legalábbis a humánerőforrás igazgatásának a területén, és hogy ezenkívül megértik a személyzeti ügyekkel foglalkozó szakemberek azon országokban is, amelyekben az angol a szokásosan használt üzleti nyelv.

33 Az OHIM másodszor azt állítja, hogy a fellebbezési tanács azáltal, hogy figyelembe vette „Németországot, Ausztriát, Hollandiát, Svédországot, Dániát és Finnországot" mint olyanokat, kiterjeszti azt a földrajzi területet, amelyen a közönség a „manpower" szót leíró jellegűnek észlelheti, szemben a törlési osztállyal, amely csak az angol nyelvű régiók országait vette figyelembe. Az OHIM szerint megkérdőjelezhető a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontja alkalmazása kiterjesztésének a megalapozottsága.

34 Az OHIM harmadszor azt állítja, hogy a felperes azon érve, miszerint az érintett közönség jelentős része a tagállamok többségében folyékonyan beszél angolul, lényegében helytelen. Ténybeli szempontból ezt az érvet a felperes nem bizonyította.

35 A beavatkozó először is azt állítja, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjával való összeegyeztethetőségnek a kérdése csak a Nizzai Megállapodás értelmében vett 35. osztályba tartozó szolgáltatások (állásközvetítői irodai szolgáltatások, ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások) tekintetében merül fel. Az angolban nem gyakori és nem is természetes a szóban forgó szolgáltatásokat a „manpower" szóval megjelölni. A beavatkozó szerint a felperes azon erőfeszítései, hogy a MANPOWER szót magának tulajdonítsa, többek között Ausztria esetében, a legjobb bizonyíték annak értékére és megkülönböztető képességére.

36 E tekintetben a beavatkozó azt állítja, hogy a törlési osztály helyesen jegyezte meg, hogy az angolban a „manpower" szó nem egy szokásos kifejezés az állásközvetítői szolgáltatásokra (a törlési osztály határozatának a 10. pontja). E szolgáltatásokat az „employment", „recruitment" vagy „placement" („employment services", „employment agency services", „recruitment agency services", „staffing services" vagy „placement services") szavak írják le. A beavatkozó hangsúlyozza, hogy a „manpower" szó nem minősül az állásközvetítői szolgáltatások leírása megszokott formájának, és e szolgáltatásokat nem írja le oly módon, hogy ne tölthetné be az e szolgáltatásokat a piacon végző vállalkozás azonosításának a feladatát. Ezen állítások bizonyításaként a beavatkozó a humánerőforrás területéről származó számos kiadványra utal.

37 A beavatkozó azt állítja, hogy aligha valószínű, hogy harmadik személyek, különösen a versenytársai, kereskedelmi tevékenységeik keretében és jogellenes indokok nélkül a MANPOWER védjegyet vagy hasonló védjegyet használnak az általuk nyújtott szolgáltatások megjelölésére.

38 A beavatkozó azt állítja, hogy a fellebbezési tanács tévesen vélte úgy, hogy a „manpower" szó leíró jellegű a Nizzai Megállapodás szerinti 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó, a szóban forgó védjeggyel megjelölt áruk és szolgáltatások tekintetében is.

39 A beavatkozó másodszor azzal érvel, hogy a fellebbezési tanács nem rendelkezett semmiféle bizonyítékkal azon megállapításának az alátámasztására, miszerint a Közösség hat nem angol nyelvű tagállamában a „manpower" szó leíró jellegű az állásközvetítői szolgáltatásokra nézve. Semmi nem bizonyítja, hogy a nem angol nyelvű országok fogyasztói számára ennek a szónak nincs megkülönböztető képessége. A törlési osztály helyesen állapította meg, hogy az Egyesült Királyságon és Írországon kívül a manpower szó egy fantázia vagy olyan sugalmazó kifejezés, amely szolgálhat a szóban forgó áruk és szolgáltatások származásának a megjelöléseként (a törlési osztály határozatának a 10. pontja).

40 Különösen a beavatkozó Németországot és Ausztriát illetően azzal érvel, hogy az a puszta tény, hogy a „manpower" szó előfordul egy német szótárban, nem jelenti azt, hogy a német nyelvű közönség azt általában használja és megérti, vagy hogy azt a közönség jelentős része ismeri. Véleménye szerint a német nyelvű átlagos fogyasztónak bonyolult gondolattársításokat kellene végeznie ahhoz, hogy megértse e szó jelentését. A beavatkozó szerint, még ha el is ismerjük azt, hogy a „manpower" szó bekerült a német kereskedelmi nyelvbe – amit nem támaszt alá semmiféle bizonyíték –, ez nem jelenti azt, hogy az állásközvetítői szolgáltatásokkal kapcsolatban történő használata során az érintett német nyelvű fogyasztók tisztán e szolgáltatások leírásának értenék. A „munkaerő" kifejezésnek nem ugyanaz a jelentése, mint az „állásközvetítői szolgáltatásoknak".

41 A beavatkozó szerint nincs a „manpower" szónak az angoltól eltérő más nyelven az interneten történő olyan használatát megállapító bizonyíték, amely nem magára a beavatkozóra vagy a tevékenységeire utalna. Még az angol nyelvű internetes oldalakon is 10-ből legalább 9 esetben a szót ilyen utalásra használják. A beavatkozó által benyújtott vizsgálat eredményei lényegében csak alátámasztják a nemzetközi szintű hírnevére vonatkozó állításait.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

42 A 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a megkülönböztető képességgel nem rendelkező védjegyekre vonatkozó b) pontjának az állítólagos megsértésével kapcsolatban az OHIM azzal érvel, hogy a felperes a fellebbezési tanács előtti fellebbezésében nem hivatkozott e rendelkezés megsértésére. Az OHIM szerint az első jogalap ezen első részét mint elfogadhatatlant el kell tehát utasítani.

43 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy az OHIM jelen ügyben benyújtott iratainak, valamint a megtámadott határozatnak a vizsgálatából kitűnik, hogy a felperes a fellebbezési tanács előtti fellebbezésében nem hozta fel az említett rendelkezésnek a törlési osztály által történő megsértésére alapított panaszát. A fellebbezési tanács nem vizsgálta annak alkalmazhatóságát. Az eljárási szabályzat 135. cikkének 4. §-ából következik, hogy az említett bíróság előtti eljárás felei nem változtathatják meg a fellebbezési tanács előtti eljárás tárgyát. Következésképpen a felperes első jogalapjának a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának a megsértésére alapított első részét mint elfogadhatatlant el kell utasítni.

44 A 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának az állítólagos megsértésével kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés értelmében a „megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak”.

45 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja azt az általános célt szolgálja, hogy a védjegybejelentésben foglalt áruk vagy szolgáltatások jellemzőit leíró jeleket vagy adatokat mindenki szabadon használhassa (lásd az Elsőfokú Bíróság T-207/06. sz., Europig kontra OHIM [EUROPIG] ügyben 2007. június 14-én hozott ítéletének [EBHT 2007., II-1961. o.] 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 Ezenkívül a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontjával érintett megjelölések nem képesek betölteni a védjegy alapvető rendeltetését, nevezetesen az áru vagy szolgáltatás kereskedelmi származásának azonosítását, lehetővé téve ily módon az adott védjeggyel megjelölt áru vagy szolgáltatás vásárlója számára, hogy későbbi vásárlás alkalmával pozitív tapasztalat esetén ugyanazt válassza, míg mást válasszon, amennyiben a védjegyről negatív tapasztalatot szerzett (lásd a fenti 45. pontban hivatkozott EUROPIG-ügyben hozott ítélet 25. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

47 Ugyanis azok a jelek vagy adatok esnek a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának hatálya alá, amelyek a célközönség szempontjából általános használatban közvetlenül vagy lényeges jellemzőjére utalással leírják azt az árut vagy szolgáltatást, amelynek tekintetében a lajstromozást kérték (lásd a fenti 45. pontban hivatkozott EUROPIG-ügyben hozott ítélet 26. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

48 Ebből következik, hogy valamely megjelölés akkor esik az ebben a rendelkezésben megállapított tilalom hatálya alá, ha olyan kellően közvetlen és konkrét kapcsolatban van a szóban forgó árukkal vagy szolgáltatásokkal, amely alapján az érintett vásárlóközönség azonnal és további gondolkodás nélkül a szóban forgó áruk és szolgáltatások, illetve egyik jellemzőjük leírását ismerheti fel (lásd a fenti 45. pontban hivatkozott EUROPIG-ügyben hozott ítélet 27. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

49 Először is meg kell vizsgálni, hogy a fellebbezési tanács helyesen állapította-e meg, hogy a beavatkozó védjegye leíró a Közösség azon részében, amelyben az érintett közönség fő nyelve az angol, vagyis az Egyesült Királyságban és Írországban, amit a beavatkozó vitat.

50 Az említett védjeggyel megjelölt áruk és szolgáltatások homogén jellegére tekintettel az áruk és szolgáltatások vizsgálatát két részletben kell elvégezni: egyrészt a 35. osztályba

tartozó „állásközvetítő irodai szolgáltatásokkal” és „ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatásokkal” és másrészt a szóban forgó védjeggyel megjelölt többi (a 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó) áruval és szolgáltatással kapcsolatban.

51 A fellebbezési tanács maga is végzett ilyen vizsgálatot két részletben, megállapítva a megtámadott határozat 12. pontjában egyrészt, hogy „a »manpower« kifejezés az angolban leíró jellegű az állásközvetítő irodai vagy ideiglenes munkavállalással foglalkozó irodai szolgáltatások tekintetében, mivel a humánerőforrás igazgatása területének egy gyakori kifejezéséről van szó”, és másrészt, hogy a „manpower” szó a „9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó [a beavatkozó védjegyével megjelölt] áruk és szolgáltatások többsége tekintetében is leíró jellegű, mivel e szó érthető ezen áruk és szolgáltatások tartalmának a megjelöléseként, amennyiben azokat állásközvetítő irodai szolgáltatások keretében használják”.

52 A fellebbezési tanács azt állította, hogy a „manpower” kifejezés a *The New Shorter Oxford English Dictionary* (Thumb Index Edition, 1993) szerint „dolgozó ember erejét vagy cselekvését; a munkavégzés sebességének az egységét; a katonai szolgálatra, munkavégzésre vagy más célból rendelkezésre álló vagy szükséges személyek összességét; megszámlálható erőforrásnak tekintett dolgozókat, munkaerőt” jelentő angol szó. A fellebbezési tanács szerint egy, a kereskedelmi angolban megszokott, a humánerőforrás területén széles körben használt és jól ismert kifejezésről van szó.

53 A fellebbezési tanács e tekintetben utal a *Wideman Comparative Glossary of Project Management Terms*-re, amely szerint a „manpower” szó egy adott munkatípusra megfelelő személyek teljes számát jelenti. A munkaerő tervezése (manpower planning) olyan folyamat, amely magában foglalja a szervezet munkaerő-szükségletének időbeli megtervezését mind mennyiségi szempontból, mind a kompetenciák szempontjából, valamint a szervezet szükségleteinek a kielégítéséhez megkövetelt humánerőforrással való rendelkezést.

54 A fellebbezési tanács szerint e meghatározásokat figyelembe véve semmi kétség sincs afelől, hogy a beavatkozó védjegyével megjelölt szolgáltatásokat, vagyis az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatásokat, „munkaerőnyújtásnak" (providing manpower) lehet minősíteni. A megtámadott határozat 14. pontjában a fellebbezési tanács megjegyzi, hogy a szóban forgó kifejezés leíró jellegű használatát alátámasztó bizonyíték bőven elegendő.

55 Az Elsőfokú Bíróság megjegyzi, hogy a törlési osztály az Egyesült Királyságot és Írországot illetően a *Collins* (1996. évi kiadás) angol szótár azon bejegyzésére támaszkodott, miszerint a „manpower" szó az angolban „ember által kifejtett erőt; azon sebességre alapított erőegységet, amelyen egy ember dolgozni tud; körülbelül 75 wattot; valamely munkához szükséges vagy rendelkezésre álló személyek számát" (power supplied by man; a unit of power based on a rate at which a man can work; roughly 75 watts; the number of people needed or available for a job) jelenti. Erre alapította azon állítását, miszerint az angolban az említett szót a munkaerővel kapcsolatban használják, pontosítva és hangsúlyozva, hogy a „manpower" szó e nyelvben nem a legszokványosabb kifejezés a szóban forgó szolgáltatások megjelölésére.

56 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság először is megállapítja, hogy a fenti 47. pontban említett ítélkezési gyakorlat alkalmazásában a beavatkozó védjegye állítólagos leíró jellegének az értékelése azon kérdésnek a megválaszolásából áll, hogy a „manpower" szó a célközönség szempontjából általános használatban közvetlenül vagy lényeges jellemzőjére utalással leírja-e a beavatkozó védjegyével megjelölt árukat vagy szolgáltatásokat.

57 Másodszor az említett célközönséggel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben – tekintettel a szóban forgó szolgáltatások viszonylag széles meghatározására – az a teljes dolgozó korú lakosságból áll. Ugyanis mind a munkáltatók, mind a munkavállalók, valamint mind az ideiglenes munkavállalás területén ténylegesen aktív személyek, mind más dolgozó korú személyek igénybe vehetik egy állásközvetítő vagy ideiglenes munkavállalással foglalkozó irodának a beavatkozó védjegyével megjelölt szolgáltatásait.

58 Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy figyelembe véve a fent említett összes elemet, és különösen az angolban a „manpower” szó jelentésének a fellebbezési tanács és a törlési osztály által előadott meghatározásait, a fellebbezési tanács helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az említett szó az Egyesült Királyságban és Írországban leíró jellegű egy állásközvetítő vagy ideiglenes munkavállalással foglalkozó irodának a szolgáltatásai tekintetében.

59 Meg kell ugyanis jegyezni, hogy a fenti 48. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatban előírtak értelmében a „manpower” angol szó ténylegesen olyan kellően közvetlen és konkrét kapcsolatban van a szóban forgó szolgáltatásokkal, amely alapján az egyesült királyságbeli és az írországi érintett vásárlóközönség azonnal és további gondolkodás nélkül e szolgáltatások leírását ismerheti fel.

60 A beavatkozó által előadott érvek egyike sem kérdőjelezheti meg e megállapításokat.

61 Először is azon állítással kapcsolatban, miszerint a szóban forgó szolgáltatásokat az angolban az „employment”, „recruitment”, „placement” vagy „staffing” szavak írják le, meg kell jegyezni, hogy nem kérdőjelezhető meg a „manpower” szó és ugyanezen szolgáltatások közötti közvetlen és konkrét kapcsolat, mivel az angolban szokás, hogy ugyanazon szemantikai tartalom megjelölésére különböző szinonimák léteznek.

62 Ezután a beavatkozó azt állítja, hogy az angolban nem gyakori és nem is természetes a szóban forgó szolgáltatásokat a „manpower” szóval megjelölni, és hogy ezenkívül a megtámadott határozatban említett egyetlen meghatározás sem felelteti meg a „manpower” szót az állásközvetítői szolgáltatásoknak. Márpedig meg kell állapítani, hogy – még ha figyelembe is vesszük azt, hogy a „munkaerőnek” megfelelő „manpower” szó nem a leggyakoribb kifejezés az angolban az állásközvetítő irodai szolgáltatások és az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások megjelölésére – azt

az említett szolgáltatásokat tekintve továbbra is leíró jellegűnek lehet tekinteni annak az ezen utóbbiakkal való közvetlen kapcsolata miatt.

63 E tekintetben a megtámadott határozatban említett meghatározások alapján megállapítható, hogy az említett szónak a szóban forgó szolgáltatásokhoz kellően közeli jelentése van ahhoz, hogy az egyesült királyságbeli és az írországi érintett közönség közvetlenül és további gondolkodás nélkül konkrét és közvetlen kapcsolatot teremtsen a szó és a szóban forgó szolgáltatások között. Ebből következik, hogy az említett szó a célközönség szempontjából vett szokásos használat során megjelölheti e szolgáltatásokat. Továbbá a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 14. pontjában konkrét eseteket hozott fel a „manpower" szónak az angol kereskedelmi nyelvben történő leíró jellegű használatára. Mindenesetre lényegtelen az a kérdés, hogy a „manpower" szót ténylegesen használják-e ilyen leíró jelleggel, mivel elegendő, hogy az e célból használható (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-367/02–T-369/02. sz., Wieland-Werke kontra OHIM (SnTEM, SnPUR, SnMIX) egyesített ügyekben 2005. január 12-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-47. o.] 40. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

64 A beavatkozó által azon érvelésének az alátámasztására hivatkozott bizonyítékok, miszerint az angolban nem a „manpower" szót szokás a kérdéses szolgáltatások megjelölésére használni, legfeljebb csak annak a megállapítását teszik lehetővé, hogy a „manpower" szótól eltérő más szavakat szintén használnak e szolgáltatások megjelölésére. Márpedig meg kell állapítani, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának megfelelően a lajstromozás kizárása okának a beavatkozó védjegyére történő alkalmazása esetében lényegtelen, hogy vannak-e olyan szinonimák, amelyek a szóban forgó árukat vagy szolgáltatásokat megjelölhetik (lásd értelemszerűen a fenti 63. pontban hivatkozott SnTEM, SnPUR, SnMIX egyesített ügyekben hozott ítélet 41. pontját).

65 Végül a beavatkozó azon érve, miszerint nem valószínű, hogy a MANPOWER védjegyet harmadik személyek kereskedelmi tevékenységeik keretében használják (lásd a fenti 37. pontot), nem releváns azon kérdés vizsgálata szempontjából, hogy a „manpower" szó leíró jellegű-e, vagy sem, ezért azt nem kell figyelembe venni.

66 A beavatkozó védjegyével megjelölt más árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy ami az Egyesült Királyságot és Írországot illeti, a fellebbezési tanács helyesen állapította meg, hogy a „manpower" szó leíró jellegű a 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó, a beavatkozó védjegyével megjelölt áruk és szolgáltatások többsége tekintetében is.

67 E tekintetben először is a fellebbezési tanácshoz hasonlóan meg kell jegyezni, hogy e szó érthető ezen áruk és szolgáltatások tartalmának a megjelöléseként, amennyiben azokat egy állásközvetítő iroda szolgáltatásainak a keretében használják. Ilyen körülmények között az érintett közönség, mivel egyébként ezen áruk és szolgáltatások tekintetében megegyezik a fenti 57. pontban meghatározott érintett közönséggel, a beavatkozó védjegyében tehát egy, az említett árukra és szolgáltatásokra történő közvetlen és konkrét utalást lát.

68 Másodszor, mivel ezen áruk és szolgáltatások magukban foglalják azon árukat vagy szolgáltatásokat, amelyek nincsenek semmiféle kapcsolatban az állásközvetítő és ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatásokkal, meg kell jegyezni, hogy a beavatkozó a „manpower" szót ezek közül mindegyikre lajstromoztatta. Következésképpen meg kell jegyezni, hogy a fellebbezési tanács nem tévedett, amikor megállapította, hogy a beavatkozó védjegye az Egyesült Királyságban és Írországban leíró jellegű az említett védjeggyel megjelölt összes árura és szolgáltatásra tekintettel (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-16/02. sz., Audi kontra OHIM [TDI] ügyben 2003. december 3-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-5167. o.] 35. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

69 Másodszor meg kell vizsgálni, hogy az említett védjegy leíró jellegű-e az Unió más tagállamában vagy tagállamaiban is.

70 E tekintetben a törlési osztály és a fellebbezési tanács különböző megközelítést alkalmazott. A törlési osztály ugyanis úgy vélte, hogy a „manpower" csak az Egyesült Királyságban és Írországban leíró jellegű, az Unió más országaiban nem (a törlési osztály határozatának a 9. és 10. pontja). Szerinte a kérdéses szó, mint kizárólag csak

az angolban létező kifejezés, az említett két angol nyelvű országon kívül nem tekinthető leíró jellegűnek, mivel a nem angol nyelvű országokban az érintett fogyasztók a saját nyelvük szavait használják a munkaerő fogalmának a kifejezésére. A törlési osztály hozzátette, hogy ezenkívül a „manpower" szó az angolban nem a legszokványosabb szó az állásközvetítő vagy ideiglenes munkavállalással foglalkozó iroda szolgáltatásaira való utalásra. Következésképpen a törlési osztály szerint a nem angol nyelvű országokban az érintett fogyasztók az említett szót fantázia vagy olyan sugalmazó kifejezésnek tekintik, amely szolgálhat a beavatkozó védjegyével megjelölt áruk és szolgáltatások származásának a megjelöléseként.

71 Ami a fellebbezési osztályt illeti, úgy vélte, hogy a beavatkozó védjegye nemcsak az Egyesült Királyságban és Írországban leíró jellegű, hanem a német nyelvű országokban, vagyis Németországban és Ausztriában is, ahol a „manpower" szó bekerült a kereskedelmi nyelvbe (a megtámadott határozat 15. és 16. pontja) és az Unió olyan országaiban, ahol az angol meghonosodott, vagyis a fellebbezési tanács szerint Hollandiában, Svédországban, Dániában és Finnországban (a megtámadott határozat 16. pontja).

72 Az Elsőfokú Bíróság előtt a jelen jogvita felei nem értettek egyet azon földrajzi kiterjedéssel kapcsolatban, amelyen az érintett közönség a „manpower" szót leíró jellegűnek észlelheti.

73 Meg kell állapítani, hogy a fenti 47. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat alkalmazásában annak értékeléséhez, hogy a beavatkozó védjegye a nem angol nyelvű tagállamokban leíró jellegű-e a szóban forgó áruk és szolgáltatások tekintetében, meg kell vizsgálni, hogy e tagállamokban az a célközönség szempontjából általános használatban közvetlenül vagy lényeges jellemzőjére utalással leírja-e a beavatkozó védjegyével megjelölt árukat vagy szolgáltatásokat.

74 E vizsgálatra két esetben lehet igenlő a válasz.

75 Az első megfelel azon esetnek, amelyben az angol „manpower” szó bekerült a szóban forgó ország nyelvébe, és használható az e nyelv „munkaerőt” jelentő kifejezésének helyettesítéseként, legalábbis annyiban, amennyiben az érintett közönségről van szó. Ebben az esetben ugyanis az említett közönségnek a nemzeti nyelve kontextusában a „manpower” szóval találkozó tagja azt a „munkaerőre” történő utalásnak észleli.

76 A második eset megfelel annak, amikor – abban az összefüggésében, amely alá a beavatkozó védjegyével megjelölt áruk és szolgáltatások tartoznak – az angolt használják, csak a nemzeti nyelv alternatívájaként, az érintett közönség tagjainak a megszólítására. Ebben az esetben a „manpower” kifejezést, amely angol szó, az említett áruk és szolgáltatások tekintetében nyilvánvalóan leíró jellegűnek észlelik. Azonban az angolnak csupán az érintett közönség vagy annak egy jelentős része általi elterjedt ismerete nem elegendő, ha az angolt ilyen összefüggésben ténylegesen nem használják ugyanezen közönség megszólítására.

77 Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy az Unió nem angol nyelvű tagállamában vagy tagállamaiban a helyzet megfelel-e a fenti 75. és 76. pontban említett két eset valamelyikének, először is meg kell jegyezni, hogy a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 15. pontjában megállapította, hogy a „manpower” szó, mint az angol kereskedelmi nyelvben gyakori szó, bekerült a német kereskedelmi nyelvbe is.

78 A beavatkozó azzal érvel, hogy az az egyetlen tény, hogy a „manpower” szó egy német szótárban előfordul, nem jelenti azt, hogy a német nyelvű közönség azt általában használja és megérti, vagy hogy azt a közönség jelentős része ismeri. Márpedig e tekintetben meg kell állapítani, hogy a fellebbezési tanács a fenti értékelését nem arra

az egyetlen tényre alapította, hogy a „manpower” kifejezést tartalmazza a „német »Duden« szótár”, hanem arra a tényre is, hogy e szó szerepel az „Unwörter” (nem szavak) jegyzékben, és hogy azt használja a németországi Bambergben a kereskedelmi iskola diáktanácsa, valamint a bécsi műszaki egyetem (TU) egy kutatási tervében is (a megtámadott határozat 15. pontja).

79 A fenti elemek összessége alapján megállapítható, hogy a fellebbezési tanács helyesen vélte úgy, hogy a „manpower” kifejezés a német nyelvben, így Németországban és Ausztriában is leíró jellegű. Amint az a megtámadott határozatban szerepel, e kifejezés a Duden szótár szerint egyenértékű az „Arbeitskraft” (munkaerő) kifejezéssel. A német nyelvű érintett fogyasztók közvetlenül és további gondolkodás nélkül konkrét és közvetlen kapcsolatot teremtenek a szó és az állásközvetítő irodai szolgáltatások és az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások között. Annál is inkább, mivel ahogy a fent említett az „Unwörter” jegyzéknek a bevezetéséből kiderül, a „manpower” divatos szó a német nyelvészeti hivatkozásokban.

80 A 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó, a beavatkozó védjegyével megjelölt árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a fenti 66–68. pontban elfogadottal megegyező érvelés érvényes Németország és Ausztria tekintetében is.

81 Ezt követően meg kell vizsgálni, hogy a beavatkozó védjegyét lehet-e leíró jellegűnek tekinteni a Közösség nem angol nyelvű más tagállamában vagy tagállamaiban.

82 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 16. pontjában megjegyezte, hogy a beavatkozó védjegye szintén leíró jellegű azon

tagállamokban, amelyekben „az ügyfelek jelentős része kielégítő módon ismeri és gyakorolja a kereskedelmi angol nyelvet”, vagyis a fellebbezési tanács szerint Hollandiában, Svédországban, Dániában és Finnországban.

83 A fellebbezési tanács elemzésében először is azon „tapasztalatára” támaszkodott, miszerint az angol ezen ismerete és használata különösen igazolt a fent említett országokban. Másodszor hangsúlyozta, hogy az angol a világszerte használt közös kereskedelmi nyelv és számos nemzetközi társaság hivatalos munkanyelve is. Harmadszor azt állította, hogy a kisebb méretű országokban a kereskedelmi tanulmányokat folytató diákok a kurzusaik során számos angol nyelvű szöveggel találkoznak, és hogy egyetemi tanulmányaik befejeztével a humánerőforrással foglalkozó osztályokra mennek dolgozni, vagy más pozíciókat foglalnak el az ideiglenes munkavállalók toborzásával foglalkozó társaságokban. Végül a fellebbezési tanács „számos bizonyítékot” említett határozata e pontjának az alátámasztására.

84 Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a fellebbezési tanács fenti elemzése téves.

85 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy az érintett közönség az 57. pontban meghatározottak alapján a lakosság egészéből áll, és nem kizárólag vagy „főleg” a fellebbezési tanácsnak a megtámadott határozat 16. pontjában végzett elemzésében figyelembe vett munkavállalókat kereső munkáltatókból (különösen azok humánerőforrással foglalkozó osztályaikból).

86 Ami azt a kérdést illeti, hogy a védjegy a célközönség szempontjából általános használatban megjelölheti-e a szóban forgó árukat vagy szolgáltatásokat, meg kell jegyezni, hogy ez az „általános használat” nyilvánvalóan különbözhet az alapján, hogy egyrészt a humánerőforrás területének szakemberei között használt nyelv vagy másrészt a munkát, többek között ideiglenes munkát kereső személyek és más

dolgozó korú, nem a humánerőforrás területére szakosodott személyek által használt ugyanezen nyelv szokásos gyakorlatáról van-e szó.

87 Másodszor meg kell jegyezni, hogy a fellebbezési tanács Svédországot, Dániát, Finnországot és Hollandiát illetően nem állapította meg, hogy a fenti 75. pontban említett kritériumok értelmében a „manpower” szó ott bekerült-e az ország nyelvébe.

88 Következésképpen kizárólag azt kell értékelni, hogy ezen országok esetében a helyzet hasonló lehet-e a fenti 76. pontban említett helyzethez.

89 Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy nem ez a helyzet. Azon a fent említett tényen kívül, hogy a fellebbezési tanács nem az egész érintett közönséget vette figyelembe, nem bizonyította azt sem, hogy a beavatkozó védjegyével megjelölt árukkal és szolgáltatásokkal összefüggésben az angolt használják, még ha csak a nemzeti nyelv alternatívájaként is, az általa figyelembe vett közönség tagjainak a megszólítására.

90 Ezért azt a következtetést kell levonni, hogy a fellebbezési tanács tévesen állapította meg, hogy Hollandiában, Svédországban, Dániában és Finnországban a beavatkozó védjegye leíró jellegű a szóban forgó áruk és szolgáltatások tekintetében.

91 Ezzel szemben a Közösség fennmaradó, nem angol nyelvű tagállamaival kapcsolatban a fellebbezési tanács helyesen állapította meg, hogy a beavatkozó védjegye nem leíró jellegű.

92 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a felperes egyik állítása sem kérdőjelezhet meg egy ilyen megállapítást. Egyrészt ugyanis a Közösség angolt vagy németet beszélő lakosságának az arányára vonatkozó statisztika nyilvánvalóan nem bizonyíthatja, hogy abban az összefüggésében, amely alá a beavatkozó védjegyével megjelölt áruk és szolgáltatások tartoznak, az angolt használják, még ha csak a nemzeti nyelv alternatívájaként is, az említett országok érintett közönsége tagjainak a megszólítására.

93 Másrészt a felperesnek az arra a tényre vonatkozó állításával kapcsolatban, miszerint sok munkavállaló megy vissza az angol és német nyelvű tagállamokból saját származási országába a megszerzett szókinccsel, és hogy az angol és német állampolgárságú turistákon keresztül létezik egyfajta nyelvcsere, meg kell állapítani, hogy ezen állítások nyilvánvalóan túl bizonytalanok annak megállapításához, hogy a „manpower" szó bekerült azon európai országok egyikének a nyelvébe, amelyet a fellebbezési tanács az elemzésében nem vett figyelembe.

94 Ebből következik, hogy a 40/94 rendelet 63. cikke (3) bekezdésének megfelelően a megtámadott határozatot úgy kell módosítani, hogy a beavatkozó védjegye nem leíró jellegű azon áruk és szolgáltatások tekintetében, amelyekre nézve azt Hollandiában, Svédországban, Dániában és Finnországban lajstromozták. Következésképpen ilyen körülmények között részben helyt kell adni a beavatkozó független kérelmének.

95 Az ezt meghaladó részben a beavatkozó független kérelme nem megalapozott.

96 Továbbá figyelembe véve a fentieket, a felperes első jogalapját mint megalapozatlant a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának a megsértését érintő részben el kell utasítani.

A 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének és 74. cikke (1) bekezdésének a megsértésére alapított, a beavatkozó védjegyének az Egyesült Királyságban, Írországban, Németországban és Ausztriában történő használatára vonatkozó második jogalapról

A felek érvei

97 Először a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének a megsértésével kapcsolatban a felperes azt állítja, hogy e cikk az e rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b)–d) pontjára utal és nem alkalmazható az említett rendelet 7. cikkének (3) bekezdése szerinti értékelésre vonatkozó eredeti hibákra. Következésképpen a lajstromozás eredeti hibája nem orvosolható. Még ha a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése alkalmazandó is lenne, a megtámadott határozat a felperes szerint helytelen. Azt állítja, hogy a fellebbezési tanács azért jutott arra a következtetésre, hogy az eredetileg az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának a megsértésével lajstromozott MANPOWER védjegy ezt követően megszerezte a megkülönböztető képességet, mert téves közönségre támaszkodott, mivel azt túl szűk körűnek tekintette. A felperes azt állítja, hogy a fellebbezési tanács ezért értékelte a továbbiakban tévesen a megkülönböztető képességhez a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének megfelelően megkövetelt hírnevet.

98 A felperes szerint mivel a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazandó az ugyanezen rendelet 7. cikkének (3) bekezdésére, a megkülönböztető képesség értékelésének irányadó időpontja a beavatkozó védjegyének a lajstromozása iránti kérelem benyújtásának a napja. A felperes szerint ezen időpontban a MANPOWER megjelölés nem rendelkezett semmiféle hírnévvel. A felperes azt állítja, hogy – még ha az említett rendelet 51. cikkének (2) bekezdése alkalmazandó is – az OHIM a megkülönböztető képesség megszerzésének értékeléséhez irányadó időpontként nem vehet figyelembe „a védjegy lajstromozását követő bármely időpontot”. A felperes szerint az irányadó időpont a törlés iránti kérelemről szóló határozat időpontja.

99 A felperes azt állítja, hogy – még ha tekintetbe vesszük is azt, hogy a beavatkozó védjegyének volt hírneve – annak elsőbbségét ki kellett volna „igazítani” a használat révén megszerzett megkülönböztető képesség értékelésének az időpontjában. A felperes azt állítja, hogy az utólag megszerzett megkülönböztető képesség hatásai és annak az elsőbbségre gyakorolt következményei még nem képezték közösségi jogi határozat tárgyát. A felperes a német jogban ezzel kapcsolatban elfogadott megoldásra utal. Azzal érvel, hogy e megoldás szerint a később megszerzett megkülönböztető képesség nem alkalmazható visszamenőlegesen a szóban forgó védjegy lajstromozása iránti kérelem időpontjára, ami így biztosítja a korábbi védjegy lajstromozása iránti kérelem időpontja után, azonban ez utóbbi hírneve előtt született újabb védjegyek fennállását.

100 A felperes azt állítja, hogy a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése hallgatólagosan utal e rendelet 7. cikkének (2) bekezdésére oly módon, hogy a lajstromozás akkor is kizárt, ha a kizáró okok csak a Közösség egy részében állnak fenn. A felperes szerint a Közösség ilyen részét egyetlenegy tagállam képviseli.

101 A felperes másodszor azt állítja, hogy a megkülönböztető képességnek és így a hírnévnek az egész Közösségben fenn kell állnia mind a 40/94 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése, mind e rendelet 51. cikkének (2) bekezdése alapján.

102 A felperes azt állítja, hogy a fellebbezési tanács nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a beavatkozó védjegye azon képességének a megszerzése, hogy a fennálló használata révén lajstromoztatni lehessen, megköveteli, hogy a „manpower” szót legalább a közönség egy jelentős része a beavatkozóra, valamint annak áruira és szolgáltatásaira utalóként azonosítsa, és nem kizárólag csak azt, hogy a fogyasztók ne társítsanak semmit a „manpower” szóhoz. A felperes szerint ugyanis a releváns terület érintett közönsége minden lényeges részének a szóban forgó árukat és szolgáltatásokat a beavatkozótól származóként kell azonosítania. Ezt nem bizonyították.

103 Következésképpen a felperes szerint a fellebbezési tanács nem tartotta be a megkülönböztető képesség 40/94 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése értelmében vett, használat révén történő megszerzésének a kötelező feltételeit és az ugyanezen rendelet 51. cikke (2) bekezdése és 7. cikke (1) bekezdése c) pontja összefüggő rendelkezéseinek a kötelező feltételeit, amelyek szigorúbbak, mint az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett feltételek.

104 A felperes harmadszor azt állítja, hogy az érintett közönséget az áruk és szolgáltatások természete alapján kell értékelni. A felperes megjegyzi, hogy az állásközvetítő irodai szolgáltatások és az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások mindennapi szolgáltatások, és hogy a szóban forgó átlagos fogyasztó csak kisebb mértékű figyelmet fordít az azokra vonatkozó megjelölésekre és védjegyekre. Szerinte a piacon történő erős térhódítás szükséges tehát ahhoz, hogy a fogyasztók a „manpower" szóra védjegyként tekintsenek. E szó nem lépi át a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja által felállított „lajstromozási akadályt".

105 A felperes negyedszer vitatja, hogy bizonyos áruk és szolgáltatások hírnevét ki lehetne terjeszteni másokra (a megtámadott határozat 34. pontja). Azt állítja, hogy a 40/94 rendelet 51. cikke (3) bekezdésének megfelelően egy megkülönböztető képességgel nem rendelkező vagy leíró jellegű védjegyet legalább azon áruk és szolgáltatások tekintetében törölni kell, amelyek esetében a hírnevet nem tudták bizonyítani.

106 A felperes azt állítja, hogy mivel a beavatkozó a védjegye hírnevén keresztüli megkülönböztető képesség fennállását kizárólag az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások tekintetében próbálta bizonyítani, még ha az Elsőfokú Bíróságnak meg is kell állapítania, hogy a szóban forgó védjegy e szolgáltatások tekintetében megkülönböztető képességet szerzett, helyt kell adni a törlés iránti kérelemnek az említett védjeggyel megjelölt többi áru és szolgáltatás tekintetében, amelyek használata esetében a beavatkozó semmiféle bizonyítékot nem nyújtott be.

107 A felperes ötödször azt állítja, hogy az OHIM, megsértve a 40/94 rendelet 74. cikkének (1) bekezdését, nem követelt elég bizonyítékot a beavatkozótól védjegyének az egész Közösségben fennálló hírnevére vonatkozóan, és a nem kielégítő dokumentumok alapján helytelenül határozott.

108 E tekintetben azt állítja, hogy a fellebbezési tanács nem követte a Bíróság C-108/97. és C-109/97. sz., Windsurfing Chiemsee egyesített ügyekben 1999. május 4-én hozott ítéletében (EBHT 1999., I-2779. o.) a megkülönböztető képesség megszerzésére előírt feltételeket azáltal, hogy a megtámadott határozat 27. pontjában csak az üzleti forgalmat, valamint az újságokban és a telefonkönyvben szereplő reklámot vette figyelembe (az Elsőfokú Bíróság T-402/02. sz., Storck kontra OHIM [pillangós csomagolás formája] ügyben 2004. november 10-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-3849. o.] 82. és az azt követő pontjai).

109 A felperes szerint nincs semmiféle bizonyíték és részletes értékelés arra nézve, hogy a fellebbezési tanács nagyon valószínűnek tartotta azt, hogy a közösségi védjegy jogosultjának egyesült királyságbeli egyébként kétséges pozíciója a jövőben kiterjed Írországra is. Azon érv, miszerint a hírnév egyik államról a másikra terjedhet, és miszerint „egy nagyobb szomszédos államban fennálló nagy hírnév" elegendő egy másik államban megkülönböztető képesség megszerzéséhez (a felperes a megtámadott határozat 32. és 33. pontjára utal), lehetetlenné teszi a Közösség jelentős részében fennálló hírnév kérdését. A felperes azt állítja, hogy ilyen esetben, ha csak egyetlen tagállam esetében nyújtanak be bizonyítékokat, feltételezhetnénk, hogy a hírnév a szomszédos országokban is fennáll. Ennek ezenkívül következménye lenne a 40/94 rendelet 8. cikkének (5) bekezdésére vonatkozóan. A hírnév „kiterjesztésének" a feltevése tehát elfogadhatatlan. Hasonló a helyzet azon feltevés esetében, miszerint hírnév bizonyítása nélkül egy nemzeti védjegybejelentésből hírnévre lehet következtetni a (a megtámadott határozat 33. pontja.)

110 A felperes azt állítja, hogy az a tény, hogy a fellebbezési tanács a reklámot csak egy országban veszi figyelembe, aztán megállapítja, hogy a hírnév elismeréséhez elegendő az, hogy a beavatkozó védjegyét nemzetközi szinten használják, és hogy mindig az anyanyelvre kell támaszkodni (a felperes a megtámadott határozat 32. pontjára utal), szintén a fent hivatkozott szabály megsértésének minősül. A Közösségen belüli hírnévvel kapcsolatban egy közösségi védjegy nemzetközi használatát hangsúlyozni

elfogadhatatlan körkörös érvelésnek minősül. Az „anyanyelvre” vonatkozó érvelés ellentmond a megtámadott határozat 16. pontjának, legalábbis Finnország esetében. A felperes azzal érvel, hogy e pontban a fellebbezési tanács megállapította, hogy Svédországban, Dániában és Finnországban a „manpower” szó tisztán leíró jellegű, és nincs megkülönböztető képessége.

111 A felperes szerint az Egyesült Királyság esetében a fellebbezési tanács nem vizsgálta, hogy az érintett közönség hány százaléka érzékeli a beavatkozó védjegyét a beavatkozó áruit és szolgáltatásait megkülönböztető védjegynek. Véleménye szerint az OHIM-nak a kereskedelmi és iparkamarák vagy más szakmai szervezetek objektív véleményét kellett volna kérnie, valamint közvélemény-kutatásokra kellett volna támaszkodnia.

112 Németországot illetően a felperes azt állítja, hogy míg a fellebbezési tanács egy közvélemény-kutatásra utalt, amely szerint a humánerőforrás ágazatában dolgozók 54%-a ismeri a MANPOWER védjegyet, és úgy véli, hogy e közvélemény-kutatás az érintett közönség vonatkozásában reprezentatív, ez ellentmond a megtámadott határozat 16. pontjának. A kérdés az „érintett fogyasztók, vagyis az ideiglenes munkavállalók munkáltatói és az ilyen munkaszerződéssel dolgozó személyek”, ez pedig jóval szélesebb, mint „a humánerőforrás területén dolgozó személyek” (a megtámadott határozat 28. pontja). A felperes azt állítja, hogy fellebbezési tanács nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy az érintett közönség mindenesetre magában foglalja az ideiglenes munkavállalókat, sőt a munkavállalók, munkaadók és azon személyek összességét is, akik potenciális munkakeresőként képzésben részesülnek. Ráadásul a fellebbezési tanács tévesen teremtett kapcsolatot a „védjegyet” ismerő, megkérdezett személyek 54%-a és azon megkérdezett személyek 70%-a között, akik ismerik a leíró jellegű „manpower” szót (a megtámadott határozat 28. pontja). A felperes szerint e százalékok és a megkérdezett személyek nem esnek egybe, és ezért nem hasonlíthatók össze.

113 Az OHIM először is azt állítja, hogy a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése szerint, amelyet a jelen ügyben alkalmazni kell, ha egy védjegy lajstromozására a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b), c) vagy d) pontjában foglalt rendelkezések megsértésével került sor, a védjegy nem törölhető, ha a használata révén megszerezte a megkülönböztető képességet. A német kivételével minden nyelvi változatból kitűnik, hogy e „meghonosodás" a lajstromozást követően is megtörténhet.

114 Az OHIM másodszor azt állítja, hogy az érintett területtel kapcsolatban megállapítást nyert, hogy a védjegynek használat révén kizárólag ott kell megszereznie a megkülönböztető képességet, ahol a kizáró ok fennáll. Ugyanezen logikát követve az OHIM szerint a használat révén megszerzett megkülönböztető képességet csak azon áruk és szolgáltatások esetében kell bizonyítani, amelyekre nézve a feltétlen kizáró ok érvényes. Az OHIM azt állítja, hogy a fellebbezési tanács a beavatkozó védjegyének a használatára vonatkozóan számos bizonyítékot megvizsgált, és helyes eredményre jutott annak megállapításával, hogy e védjegy a szóban forgó országokban történő használat révén megkülönböztető képességet szerzett.

115 Az OHIM harmadszor azt állítja, hogy a fellebbezési tanács a beavatkozó védjegyének a meghonosodását a bizonyítékok alapos vizsgálatára alapította. Nincs szükség e bizonyítékok újbóli vizsgálatára, mivel a fellebbezési tanács a megtámadott határozatában azokra több alkalommal hivatkozott.

116 Az OHIM szerint az Egyesült Királyságot illetően nem lehet kétséges a beavatkozó védjegyének a meghonosodása, figyelembe véve a beavatkozó üzleti forgalmát, a fióküzleteinek a számát (2000-ben 292 iroda) és a számtalan mennyiségű sajtójelentést. Ezen elemeket látva nem volt szükség más dokumentumok vagy kereskedelmi kamarai független vélemények beszerzésére.

117 Az OHIM azt állítja, hogy a helyzet egyértelmű Németországban is, figyelembe véve a beavatkozó fióküzleteinek a számát (1999-ben 126), üzleti forgalmát és a benyújtott újságcikkeket. Hangsúlyozza a közvélemény-kutatásokat, amelyekből kitűnik, hogy

az érintett fogyasztók 54%-a ismeri a védjegyet. Az OHIM vitatja a felperes azon állítását, miszerint a számok túl alacsonyak. Úgy véli, hogy a fellebbezési tanács az áruk és szolgáltatások jellegét, valamint az egyedi piacot figyelembe véve helyesen végezte el az elkülönülő vizsgálatot a bizonyítékokon, amikor az említett számokat kapcsolatba hozta azon fogyasztók számával, akik az angol „manpower" szót leíró jellegűnek érzékelhetik. Az OHIM azzal érvel, hogy az Ausztria esetében benyújtott bizonyítékok tanúsítják a beavatkozó védjegyének e tagállamban is történő meghonosodását.

118 A beavatkozó a megkülönböztető képesség használat révén történő megszerzése értékelésének mérvadó időpontjával kapcsolatban lényegében először azzal érvel, hogy a fellebbezési tanács helyesen támaszkodott a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének a szövegére, és hogy a használat révén megszerzett megkülönböztető képesség a közösségi védjegy bejelentésének időpontjára (elsőbbség napja) „visszamenőlegesen" és nem arra a napra alkalmazandó, amelyen a védjegy megszerezte ezt a megkülönböztető képességet („kiigazított" elsőbbségi nap). A beavatkozó szerint a „kiigazított" elsőbbségi nap elve nem összeegyeztethető a 40/94 rendelet szövegével, amely nem tartalmaz ilyen irányú megjegyzést.

119 A beavatkozó másodszor azzal érvel, hogy az OHIM-hoz jelentős számú bizonyítékot nyújtott be a szóban forgó védjegy beavatkozó általi hosszú idejű és intenzív, Közösségben történő használatának, valamint az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások területén fennálló világszintű piacvezető pozíciójának a bizonyítására. E bizonyítékok összességükben világos képet nyújtanak a MANPOWER védjegynek az ideiglenes munkavállalás és az állásközvetítés területén a Közösségben fennálló élvonalbeli helyéről és hírnevéről.

120 A beavatkozó harmadszor azt állítja, hogy az általa benyújtott bizonyítékok az érintett országok mindegyikére kiterjednek, és szükség esetén alapot nyújtanak annak elismeréséhez, hogy a védjegye megkülönböztető képességet szerzett az egyesült királyságbeli, írországi, franciaországi, németországi, olaszországi, spanyolországi,

portugáliai, ausztriai, hollandiai, belgiumi, luxemburgi, dániai, svédországi, finnországi és görögországi fogyasztók esetében.

121 E tekintetben azt állítja, hogy az általa benyújtott számos bizonyíték között szerepelnek ezenkívül a közösségi védjegyének a különböző médiákon keresztül történő közvetítése céljából a Közösségben használt anyagok példányai, vagyis brosúrák, röplapok, marketing- és reklámanyagok, valamint az ügyfeleknek osztott reklámajándékok és a társaság fejlécével ellátott levélpapírok. A beavatkozó azzal érvel, hogy az országok szerint osztályozott e bizonyítékok mennyiségileg reprezentatív adatokat tartalmaznak a marketing- és reklámanyagokat, valamint e terület kiadásait tekintve.

122 Negyedszer a beavatkozó jelzi, hogy a vizsgálati szakasz során az elbíráló nem hívta fel őt az Egyesült Királyságot és Írországot illetően a megkülönböztető képesség megszerzésére vonatkozó bizonyítékok benyújtására. Saját kezdeményezésére javasolt Németországra vonatkozó bizonyítékokat is. A Közösség más országaival kapcsolatban a bizonyítékokat csak a törlési eljárás során nyújtotta be. Semmi nem teszi tehát lehetővé annak megállapítását, hogy – mivel a vizsgálati szakaszban csak bizonyos országokra vonatkozóan nyújtott be bizonyítékokat – a közösségi védjegy nem szerzett már használat révén más országokban megkülönböztető képességet. Egyébiránt az ilyen jellegű ügyben benyújtott bizonyítékok természete miatt mindig nehéz megállapítani egy védjegy évekkel korábbi helyzetét.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

123 Először is meg kell állapítani, hogy a második jogalap a megtámadott határozat módosítását követően hatástalan, mivel a beavatkozó védjegyének a Hollandiában, Svédországban, Dániában és Finnországban történő használatát érinti. E jogalapot tehát

kizárólag az említett védjegy Egyesült Királyságban, Írországban, Németországban és Ausztriában történő használatával kapcsolatban kell megvizsgálni.

124 Másodszor a felperesnek a 40/94 rendelet 74. cikke (1) bekezdésének a megsértésére alapított panaszát szintén el kell utasítani. Ugyanis a felperes lényegében egyrészt azzal érvel, hogy a fellebbezési tanács a beavatkozó által benyújtott bizonyítékok alapján nem tudta megállapítani a beavatkozó védjegyének a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének értelmében vett, abban a nyolc országban történő használatát, amelyekben az említett védjegy a fellebbezési tanács szerint leíró jellegű, és hogy másrészt figyelembe véve az említett bizonyítékok nem kielégítő voltát, a fellebbezési tanácsnak a 40/94 rendelet 74. cikke (1) bekezdésének az alkalmazásában a beavatkozótól védjegyének a használatára vonatkozóan további bizonyítékokat kellett volna követelnie. Meg kell állapítani, hogy ha a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének a megsértésére alapított első panasza megalapozott, az elegendő a megtámadott határozat hatályon kívül helyezéséhez. Továbbá az OHIM azon állítólagos mulasztása, hogy a 40/94 rendelet 74. cikke (1) bekezdésének az alkalmazásában felhívja a beavatkozót a védjegyének a használatára vonatkozó további bizonyítékok benyújtására, feltéve hogy igaz is, nem kedvezőtlen a felperesre nézve, akinek tehát nem érdeke azt felhozni.

125 Harmadszor meg kell vizsgálni a felperes azon érvelését, miszerint lényegében a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése nem teszi lehetővé azt, hogy egy törlés iránti kérelem elutasítása érdekében figyelembe vegyék a törléssel érintett védjegynek azon esetleges megkülönböztető képességét, amelyet e védjegy a lajstromozását követő használat révén szerzett.

126 Ezen érvelés nem tartható fent. Egyrészt a felperes álláspontjának az alátámasztásaként nem hivatkozhat érvényesen a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének csak a német változatára. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a közösségi jog egységes értelmezésének a szükségessége kizárja azt, hogy a rendelkezés szövegét kétség esetén elszigetelten vizsgálják, és éppen azt követeli meg, hogy a más hivatalos nyelveken elfogadott változatok fényében értelmezzék és alkalmazzák azt (az Elsőfokú Bíróság T-11/02. sz., Pappas kontra Bizottság ügyben 2004. december 16-án hozott ítéletének [EBHT-KSZ 2004., I-A-381. o. és II-1773. o.] 34. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; az Elsőfokú Bíróság T-392/05. sz., MMT kontra Bizottság ügyben 2006.

december 11-én hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 30. pontja). Márpedig meg kell állapítani, hogy a 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése német változattól eltérő nyelvi változatainak a többsége kifejezetten utal azon védjegy „lajstromozást követően" folytatott használatára, amelynek a törlését kérték.

127 Másrészt meg kell jegyezni, hogy ha e rendelkezést úgy kellene értelmezni, hogy az nem érinti azon védjegy használatát, amelynek a törlését a lajstromozását követően kérték, az felesleges lenne, és értelmét vesztené. Azon leíró jellegű megjelölés ugyanis, amely a közösségi védjegyként való lajstromozása iránti kérelem benyújtását megelőzően folytatott használat révén a lajstromozási kérelemben szereplő áruk vagy szolgáltatások tekintetében megkülönböztető képességet szerzett, a 40/94 rendelet 7. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában lajstromozható. Az így lajstromozott védjegyet a 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdése a) pontjának az alkalmazásában nem lehet törölni, mivel nem olyan védjegyről van szó, amelynek a „lajstromozására a […] 7. cikkben foglalt rendelkezések megsértésével került sor". A 40/94 rendelet 51. cikkének (2) bekezdése ezért semmiképpen sem releváns ebben az esetben. Ebből következik, hogy ez utóbbi rendelkezés kizárólag azon védjegyeket érinti, amelyeknek a lajstromozása ellentétes a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b)–d) pontjában említett kizáró okokkal, és amelyeket ilyen rendelkezés hiányában a 40/94 rendelet 51. cikkének (1) bekezdése alkalmazásában törölni kellett volna. A 40/94 rendelet 51. cikke (2) bekezdésének pontosan az a célja, hogy e védjegyek közül fenntartsa azok lajstromozását, amelyek a használatuk révén időközben, vagyis lajstromozásukat követően, megkülönböztető képességet szereztek azon áruk vagy szolgáltatások tekintetében, amelyekre nézve azokat lajstromozták azon körülmény ellenére, hogy e lajstromozás a megtörténte pillanatában ellentétes volt a 40/94 rendelet 7. cikkével.

128 Ami a felperesnek a beavatkozó védjegyének az elsőbbségére vonatkozó érvelését illeti, meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat e védjegy esetében semmiféle elsőbbségi napot nem rögzített. Az említett védjegy elsőbbségére vonatkozó kérdés nem releváns a feltétlen kizáró ok miatti törlése iránti kérelem vizsgálatának a keretében. Még ha el is ismerjük azt, hogy e védjegy elsőbbsége csak a lajstromozásához vezető kérelem benyújtása utáni időpontból származhat, ez az egyetlen körülmény nem elegendő ahhoz, hogy annak törlését eredményezze. Az elsőbbség

kérdése, amelyet a beavatkozó védjegyének kell tulajdonítani, ugyanis csak akkor lesz releváns, ha e védjegyre egy másik védjeggyel szemben hivatkozik (lásd a 40/94 rendelet 8. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontját). Márpedig a jelen ügyben nem ilyen eljárásról van szó.

129 Végül a felperes azon érvelésével kapcsolatban, miszerint a beavatkozó védjegyének a lajstromozását követően folytatott használatát az Egyesült Királyság, Írország, Németország és Ausztria esetében nem bizonyították, először is emlékeztetni kell a 40/94 rendelet 7. cikkének (3) bekezdésére vonatkozó, az említett rendelet 51. cikkének (2) bekezdése szerinti használat révén megszerzett megkülönböztető képességre is átültethető ítélkezési gyakorlatra, miszerint a megkülönböztető képesség használat révén történő megszerzésének feltétele, hogy az érintett vásárlóközönség legalább egy jelentős része az érintett árukat vagy szolgáltatásokat a védjegy segítségével valamely meghatározott vállalkozástól származókként azonosítsa (lásd az Elsőfokú Bíróság T-230/05. sz., Golf USA kontra OHIM [GOLF USA] ügyben 2007. március 6-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 79. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

130 Annak meghatározása érdekében, hogy egy védjegy használata révén megkülönböztető képességet szerzett-e, az illetékes hatóságnak átfogóan kell értékelnie azon bizonyítékokat, amelyek alátámaszthatják, hogy a védjegy alkalmassá vált az érintett áruk vagy szolgáltatások adott vállalkozástól származóként történő azonosítására, következésképpen ezen áruk és szolgáltatások más vállalkozások áruitól és szolgáltatásaitól történő megkülönböztetésére. E tekintetben figyelembe kell venni többek között a védjegy által elfoglalt piaci részesedést, az intenzitást, a védjegy használatának földrajzi kiterjedését és tartamát, a vállalkozás által a védjegy reklámozása céljából megvalósított beruházások jelentőségét, az érdekelt fogyasztók azon hányadát, amely a védjegy miatt úgy azonosítja az árut, mint amelyek valamely meghatározott vállalkozástól származik, a kereskedelmi és iparkamaráktól és egyéb szakmai szervezetektől származó nyilatkozatokat, valamint a közvélemény-kutatásokat (lásd a fenti 129. pontban hivatkozott GOLF USA ügyben hozott ítélet 79. pontját és a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

131 A megkülönböztető képesség használat révén történő megszerzésének feltételét azonban nem csupán általános és absztrakt adatok – mint meghatározott százalékok – alapján lehet teljesültnek tekinteni (lásd az Elsőfokú Bíróság T-141/06. sz., Glaverbel kontra OHIM [Egy üvegfelület textúrája] ügyben 2007. szeptember 12-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 32. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

132 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy valamely védjegy megkülönböztető képességét, beleértve a használat révén megszerzett megkülönböztető képességet, azon áruk vagy szolgáltatások tekintetében is mérlegelni kell, amelyekre nézve a védjegy lajstromozását kérték, figyelembe véve a szóban forgó áru- vagy szolgáltatási kategória szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó részéről történő feltételezett észlelését (lásd az Elsőfokú Bíróság T-237/01. sz., Alcon kontra OHIM – Dr. Robert Winzer Pharma [BSS] ügyben 2003. március 5-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-411. o.] 51. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

133 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben a fellebbezési tanács megállapította különösen, hogy a beavatkozó számos bizonyítékot nyújtott be a védjegyének az Unió legtöbb országában történő használatára vonatkozóan. Szerinte e bizonyítékok elegendőek az említett védjegy által a törlés iránti kérelem benyújtásának az időpontjában a szóban forgó területen megszerzett megkülönböztető képesség bizonyításához. Továbbá véleménye szerint a törlés iránti kérelem utáni, ezen időpont előtti időszakra vonatkozó egyes bizonyítékok a tekintetbe vett időpont folyamán fennálló megkülönböztető képességre engednek következtetni. Ezenkívül a fellebbezési tanács figyelembe vette azt a tényt, hogy a beavatkozó egy világméretű társaság.

134 Különösen az Egyesült Királyságot illetően a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 26. pontjában megállapította, hogy a beavatkozó bizonyítékokat nyújtott be a jelentős éves üzleti forgalomra az 1990 és 1999 közötti folyamatos fejlődés fényében, a fióküzletek számára, amely az 1991. évi 162-ről 2000-re 292-re nőtt, a reklámköltségek adataira, a 2000. évi 9%-os piaci részesedére, a reklámpartnerségről szóló dokumentumokra és számtalan sajtócikkre, amelyből sokat a beavatkozó védjegyének a törlése iránti kérelem benyújtásának az időpontja körül tettek közzé. A tanács szerint e bizonyítékok több mint elegendőek ahhoz a következtetéshez, hogy az említett védjegy

nem csak leíró jellegű kifejezésként, hanem az Egyesült Királyságban az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások tekintetében védjegyként is elismert.

135 Az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy e bizonyítékok összességére és az iratokra tekintettel a fellebbezési tanács helyesen vélte úgy, hogy a beavatkozó védjegyének a használata révén megszerzett megkülönböztető képességét bizonyították az Egyesült Királyságban.

136 Meg kell ugyanis jegyezni különösen a beavatkozó fióktelepeinek a magas számát. Ezen elem, a beavatkozó által kínált szolgáltatások és áruk jellegével együtt figyelembe véve, lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a beavatkozó társasága jelen van a szóban forgó piacon. Ehhez jönnek az üzleti forgalom, a magas piaci részesedés, a számtalan sajtócikk, valamint a fellebbezési tanács által hivatkozott más elemek, amelyek kielégítő módon mutatják a beavatkozó védjegyének egyesült királyságbeli pozícióját.

137 Ezen elemek összességükben elegendőek – anélkül, hogy szükség lenne a kereskedelmi és iparkamarák vagy más szakmai szervezetek objektív véleményét kérni, vagy hogy szükség lenne közvélemény-kutatásokra hivatkozni, amivel a felperes érvel – annak bizonyításához, hogy az Egyesült Királyságban az érintett közönség egy jelentős része az érintett árukat vagy szolgáltatásokat a beavatkozó védjegyének köszönhetően a beavatkozó vállalkozásától származóként azonosítja. Bizonyítják a beavatkozó védjegye egyesült királyságbeli használatának intenzitását, időtartamát és széles földrajzi lefedettségét.

138 Írországot illetően a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 27. pontjában megállapította, hogy a beavatkozó védjegyét ebben az országban a munkavállalók toborzása területén több mint 25 éve védjegyként használják, és hogy 1993-ban

a beavatkozó vállalkozása jelentős, több mint 897 000 font sterling (GBP) üzleti forgalmat produkált, és 1995-ben átlépte az egymillió GBP-t. Továbbá a fellebbezési tanács megállapította, hogy a beavatkozó védjegye újságreklámokban és telefonkönyvekben szerepelt. A fellebbezési tanács szerint nem tekinthetünk el attól a ténytől, hogy a beavatkozó védjegyének egyesült királyságbeli hírneve nagy valószínűséggel részben kihatott Írországra is.

139 Az Elsőfokú Bíróság az iratokra tekintettel megállapítja, hogy a védjegy hosszú időtartamú írországi használata és az üzleti forgalom, valamint az újságreklámokban és telefonkönyvekben szereplő reklámokra alapított bizonyítékok ténylegesen arra engednek következtetni, hogy a fellebbezési tanács nem követett el értékelési hibát, amikor megállapította a beavatkozó védjegyének Írországban szerzett megkülönböztető képességét. Hozzá kell tenni, hogy a jelen ügy körülményei között nem róhatjuk fel a fellebbezési tanácsnak azt, hogy nem vette figyelembe a fenti 108. pontban hivatkozott Windsurfing Chiemsee egyesített ügyek 51. pontjában említett ítélkezési gyakorlat valamennyi elemét.

140 Németországot és Ausztriát illetően meg kell állapítani, hogy a fellebbezési tanács helyesen vélte úgy, hogy a beavatkozó védjegye használat révén megkülönböztető képességet szerzett e két országban. Egyrészt ugyanis a fellebbezési tanács helyesen állapította meg, hogy a beavatkozó németországi irodáinak nagy száma, az üzleti forgalma ezen országban, az ügyfélvállalkozások, beleértve multinacionális vállalkozásokat is, a beavatkozó védjegyének különböző, sőt nemzeti szintű újságokban történő gyakori előfordulása, a benyújtott különböző reklámhirdetések, valamint a marketingköltségek mértéke és a beavatkozó védjegye használatának földrajzi kiterjedése arra enged következtetni, hogy az említett védjegy használat révén megkülönböztető képességet szerzett Németországban.

141 Másrészt Ausztriát illetően azon elemek, amelyekre a fellebbezési tanács támaszkodott, összességükben lehetővé teszik többek között a beavatkozó védjegye használata intenzitásának, e használat időtartamának, valamint ennek a földrajzilag változó jellemzőjének és a védjegy reklámokban való előfordulása gyakoriságának és rendszerességének a bizonyítását is, és következésképpen annak megállapítását, hogy

a beavatkozó védjegye megkülönböztető képességet szerzett Ausztriában abban az esetben, ha azt ezen országban is leíró jellegűnek kell tekintetni.

142 Meg kell állapítani, hogy a fent kifejtett azon megállapításokat, miszerint a beavatkozó védjegye használat révén megkülönböztető képességet szerzett a fent említett négy országban, nem érvényteleníthetik a felperesnek arra a tényre alapított állításai, hogy a használat révén szerzett megkülönböztető képességet nem bizonyították a 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó, beavatkozó védjegyével megjelölt áruk és szolgáltatások esetében.

143 Ugyanis a beavatkozó védjegyének használata révén szerzett, a 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó szóban forgó többi árura és szolgáltatásra vonatkozó megkülönböztető képességgel kapcsolatban a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 34. pontjában többek között megállapította, hogy a beavatkozó ezen áruk és szolgáltatások nagy számát használja az ideiglenes munkavállalók közvetítése keretében, és hogy mivel a „manpower" szó másodlagos jelentéssel bír az ideiglenes munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások esetében, az érintett fogyasztók úgy vélik, hogy például az e nevet viselő könyv vagy konferencia a beavatkozóra és annak a szolgáltatásaira utal.

144 Az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a fellebbezési tanács helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a beavatkozó védjegye által a 35. osztályba tartozó szolgáltatások tekintetében megszerzett megkülönböztető képesség kiterjed a többi osztályba tartozó, a védjeggyel megjelölt árukra és szolgáltatásokra.

145 Amint ugyanis a megtámadott határozat 12. pontjából kitűnik, a beavatkozó védjegye a 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó, csak bizonyos árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban leíró jellegű. A „manpower" szót ezen áruk és szolgáltatások közül csak azon áruk és szolgáltatások tartalma megjelölésének lehet érteni, amelyeket az állásközvetítő irodai szolgáltatások keretében használnak, és a 9., 16., 41. és 42. osztályba tartozó ezen áruk és szolgáltatások, valamint az állásközvetítő

vagy ideiglenes munkavállalással foglalkozó irodai szolgáltatások között kapcsolatot teremtő fogyasztó a beavatkozó védjegyét ezen áruk és szolgáltatások származásának a beavatkozóra utaló megjelöléseként értheti.

146 Azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy a fellebbezési tanács téves időpontot vett figyelembe azon döntő időpontként, amelyen a használat révén szerzett megkülönböztető képességet értékelni kell, meg kell állapítani, hogy a felperes állításaival ellentétben a fellebbezési tanács helyesen vette figyelembe mérvadó időpontként a törlés iránti kérelem benyújtásának az időpontját, amelyre tekintettel a használat révén szerzett megkülönböztető képességet értékelni kell (a megtámadott határozat 22. és 25. pontja). A fellebbezési tanács tehát összhangban cselekedett azon ítélkezési gyakorlattal, miszerint az a konkrét időpont, amelyet a lajstromozást követő használat révén megszerzett megkülönböztető képesség vizsgálata során figyelembe kell venni, a törlés iránti kérelem időpontja (lásd ebben az értelemben a fenti 132. pontban hivatkozott BBS-ügyben hozott ítélet 53. pontját). Ezenkívül a tanács figyelembe tudta venni a bizonyítékokat, amelyek ugyan a törlési kérelem benyújtásának időpontját követően keletkeztek, lehetővé teszik a fenti időpontban fennálló helyzetből való következtetések levonását, anélkül hogy az indoklása ellentmondásos lett volna, illetve hogy jogban való tévedést követett volna el (lásd értelemszerűen a Bíróság C-192/03. P. sz., Alcon kontra OHIM ügyben 2004. október 5-én hozott végzésének [EBHT 2004., I-8993. o.] 41. pontját).

147 A fentiek összességéből kitűnik, hogy a fellebbezési tanács nem követett el értékelési hibát annak megállapításával, hogy a beavatkozó védjegye használat révén megkülönböztető képességet szerzett az Egyesült Királyságban, Írországban, Németországban és Ausztriában. Ezért a felperes második jogalapját teljes egészében megalapozatlannak kell nyilvánítani.

148 A fenti indokok alapján (lásd a fenti 94–96. és 147. pontot) a keresetet el kell utasítani.

A költségekről

149 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, az OHIM és a beavatkozó kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az OHIM negyedik fellebbezési tanácsának a 2005. július 22-i (R 499/2004-4. sz. ügy), a 76059. sz. MANPOWER közösségi védjegy törlése iránti kérelemre vonatkozó határozatát úgy módosítja, hogy az említett védjegy nem leíró jellegű azon áruk és szolgáltatások tekintetében, amelyekre azt Hollandiában, Svédországban, Finnországban és Dániában lajstromozták. E határozat rendelkező részét fenntartja.

2) A Manpower Inc.-nek a fellebbezési tanács fenti határozatának módosítására vonatkozó kérelmét az ezt meghaladó részében elutasítja.

3) A keresetet elutasítja.

4) A Powerserv Personalservice GmbH-t kötelezi a költségek viselésére.

Vilaras Dehousse Šváby

Kihirdetve Luxembourgban, a 2008. október 15-i nyilvános ülésen.

E. Coulon M. Vilaras

hivatalvezető elnök